Hei,

Eduskunnan talousvaliokunta on esittänyt tarkentavia kysymyksiä koskien hankintalain ja eräiden muiden lakien muuttamista koskevaa hallituksen esitystä 115/2022. Vastauksena kysymyksiin työ- ja elinkeinoministeriä toteaa seuraavaa:

1. **Pakolliset poissulkemisperusteet: ehdotuksen 80 §:n 2 momentti**

Hankintalain pakolliset poissulkemisperusteet pohjautuvat EU hankintadirektiiveihin (2014/24/EU) 57 artiklaan. Hankintalain 80 §:n 1 momentissa luetellut rikokset ovat 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja rikoksia ja 80 § 2 momentissa luetellut rikokset vastaavat samaisen artiklan 4 mukaisia tilanteita. Hankintadirektiivin 57 artiklan 7 kohdan mukaan *Jos poissulkemisen kestoa ei ole vahvistettu lainvoimaisella tuomiolla, se ei saa olla pidempi kuin viisi vuotta lainvoimaisen tuomion antamisesta 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ja kolme vuotta asiaankuuluvasta tapahtumasta 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.* Komission suorittama arviointi jäsenvaltioiden hankintalainsäädännön direktiivinmukaisuudesta annettiin keväällä 2018. Hankintalain direktiivinvastaisuuden olisi tullut käydä ilmi tuolloin hankintalain 80 § 2 momentin työrikosten osalta, sillä nämä rikokset perustuvat hankintadirektiivin 57 artiklan 4 kohdan toimiin. KHO:n lausunnossaan viittaama EU-tuomioistuimen ratkaisu on kuitenkin annettu komission tekemän arvioinnin jälkeen. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että Suomen ei ole ollut tarkoitus säätää direktiivistä poiketen tältä osin ja esittää, että talousvaliokunnan on perusteltua huomioida KHOn lausunnon mukaan mahdollinen ristiriita hankintadirektiiviin ja EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntöön nähden. Näin ollen työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että ehdotetun hankintalain 80 § 5 momenttia voidaan selventää seuraavasti :

Ehdokasta tai tarjoajaa ei saa sulkea tarjouskilpailusta, jos 1 momentissa tarkoitettua rikosta tai 4 momentissa tarkoitettua laiminlyöntiä koskevan lainvoimaisen tuomion antamisesta on kulunut yli viisi vuotta tai *2 momentissa tarkoitettua rikosta koskevan lainvoimaisen tuomion antamisesta on kulunut yli kolme vuotta. Määräaikoja sovelletaan myös muussa valtiossa 3 momentin mukaisesti annettuun lainvoimaiseen tuomioon.* (muutos *kursiivilla*)

2. **Laatua koskevat perustelut hankintapäätöksessä ja niitä koskeva muutoksenhakukielto**

Erityisalojen hankintalain 128 §:n *Muutoksenhakua ja seuraamuksia koskevien hankintalain säännösten soveltaminen* mukaan

Muutoksenhakuun tässä laissa tarkoitetuista ratkaisuista sekä lainvastaisen menettelyn johdosta määrättäviin seuraamuksiin sovelletaan, mitä hankintalain 16 luvussa säädetään.

Lausuntonaan työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että voimassaolevan erityisalojen hankintalain sanamuoto ei edellytä erityistä sääntelyä erityisalojen hankintalakiin tältä osin vaan hankintalakiin tehtävät muutokset soveltuvat myös erityisalojen hankintalain puitteissa toteutettaviin hankintamenettelyihin.

3. **Vakiolomake ja VM:n asetuksenantovaltuus (hankintalain 59 § ja erityisalojen hankintalain 63 §)**

Lainkirjoittajan oppaan luvun *13.8.2 Käsitteet ”oikeussääntö”, ”määräys” ja ”viranomainen”* mukaan http://lainkirjoittaja.finlex.fi/13-saadosten-lajit-ja-saadostaso/13-8/)

Perustuslain 80 §:n 1 momentissa säädetään tasavallan presidentin, valtioneuvoston ja ministeriön asetuksenantovallasta.

Vaikka ministeriöt edellä mainitun lain mukaan voivat julkaista omaa määräyskokoelmaa, on syytä korostaa, että ministeriöt eivät enää anna oikeussääntöjä sisältäviä ministeriön päätöksiä tai määräyksiä. Ministeriö käyttää oikeussääntöjen antamisen valtaa antamalla asetuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö kävi hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä keskusteluja oikeusministeriön kanssa vakiolomakkeisiin liittyvästä asetuksenantovaltuudesta. Lain valmistelussa on huomioitu lainkirjoittajan oppaan kirjaukset tältä osin. Kyseessä oleva valtionvarainministeriölle annettava valtuus koskisi vain pääosin teknisiä, ilmoittamiseen liittyviä yksityiskohtia. Hankintojen ilmoittamiseen liittyvissä tietokentissä ja niiden johdosta itse lomakkeisiin tehtävissä muutoksissa ei ole kyse kansallisesta hankintalain tulkinnasta. Järjestelmien tietoteknisiä ominaisuuksia kehitetään jatkuvasti, joten myös hallintotyön vähentämiseksi olisi perusteltua käyttää mahdollisimman joustavia menettelyjä.

Vastaan mielelläni mahdollisiin kysymyksiin.

Ystävällisin terveisin,

Riikka

Ystävällisin terveisin,

Riikka Hietanen
Johtava asiantuntija

Työ- ja elinkeinoministeriö
Työllisyys ja toimivat markkinat/Toimivat markkinat ja kilpailullisuus
PL 32, 00023 Valtioneuvosto (Aleksanterinkatu 4, 00170 Helsinki)

puh. 0295 047 078, 050 4720 807
riikka.hietanen@gov.fi